

Memo

Registratienummer:
1301386

Datum
5 juni 2012
Aan
Provinciale Staten
Afdeling

Van
J.N.J. Appelman
Doorkiesnummer
0320 265660
Betreft
koeien in de wei

Afschrift
Gedeputeerde Staten

Opmerkingen

Geachte Statenleden,

In de vergadering van uw Staten van 16 november 2011 heb ik u toegezegd u een overzicht te doen toekomen van mogelijke maatregelen ter stimulering van weidegang van koeien. Onderstaand treft u dit aan. Ter inleiding wordt kort ingegaan op de structuur van de Flevolandse melkveehouderij.

Hoogachtend,

J.N.J. Appelman

Structuur van de Flevolandse melkveehouderij

De melkveehouderij in Nederland is volop in beweging. De afgelopen jaren is de afhankelijkheid van het Europese zuivelbeleid afgenomen. De afschaffing van de melkquotering en de hervorming van het EU-landbouwbeleid hebben de schaalvergroting van de Nederlandse melkveehouderij in de hand gewerkt. Dat geldt ook voor de melkveehouderij in Flevoland.

In de afgelopen jaren is het aantal bedrijven met melkvee afgenomen met 3 tot 4 procent per jaar. Verwacht dat deze trend zich doorzet. Daarbij nemen het gemiddelde aantal melkkoeien en het areaal per bedrijf toe. In onderstaande tabel (bron CBS) is een overzicht opgenomen van de ontwikkeling van de melkveestapel en het aantal bedrijven met melkvee in Nederland en Flevoland.

Aantal melkkoeien*	2000	2005	2010	2011
Nederland	1.504.076	1.433.202	1.478.635	1.469.720
Flevoland	26.276	26.975	29.957	29.417
Aantal bedrijven met melkkoeien*				
Nederland	29.466	23.527	19.805	19.247
Flevoland	345	306	284	270

* melk- en kalfkoeien > 2 jaar

Uit de tabel is af te leiden dat het aantal melkkoeien per bedrijf in Nederland gemiddeld ruim 76 bedraagt. In Flevoland is dat gemiddelde beduidend hoger (109 dieren per bedrijf).

In de afgelopen jaren neemt het aantal melkkoeien dat in het weideseizoen geheel of gedeeltelijk buiten loopt geleidelijk af (9% in de periode 2006 - 2011). Met name op grote bedrijven met volautomatische melksystemen wordt koeien steeds vaker jaarrond binnen gehouden. In Nederland loopt circa 75 % van de melkkoeien in de zomer buiten (alleen overdag of overdag en 's nachts). In Flevoland is dat percentage lager.

Overzicht van maatregelen ter stimulering van weidegang van koeien

In Nederland is weidegang van melkvee al geruime tijd onderwerp van maatschappelijk debat. Het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie onderkent dat weidegang van melkvee betere mogelijkheden biedt voor natuurlijk gedrag, bijdraagt aan het welzijn van melkkoeien en een verrijking is van de beleving van het Nederlands cultuurlandschap. Het Rijk stelt weidegang van melkvee niet verplicht; het ministerie heeft althans geen regels of voorwaarden gesteld die weidegang van melkvee verplichten. De verantwoordelijkheid hiervoor laat het Rijk bij de melkveehouders en het zuivelbedrijfsleven. Navraag bij de provincies leert dat de provincies eenzelfde mening zijn toegedaan.

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van activiteiten die weidegang bij Nederlandse melkkoeien stimuleren.

Weidegangbonus

Met een weidegangbonus worden melkveehouders een financiële stimulans geboden om melkvee te weiden. De zuivelondernemingen FrieslandCampina en CONO Kaasmakers betalen een weidegangbonus uit aan melkveehouders die hun melkvee weidegang bieden.

Stichting Weidegang

Stichting Weidegang adviseert melkveehouders over het toepassen van weidegang. Stichting Weidegang is een initiatief van Albert Heijn, het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel, FrieslandCampina, Rouveen Kaasspecialiteiten, LTO Nederland, het Nederlands Agrarisch Jongeren Contact, de Nederlandse Melkveehouders Vakbond, Vereniging Natuurmonumenten en de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren. De stichting onderneemt diverse activiteiten, waaronder individuele adviesgesprekken met melkveehouders, trainingen en lezingen. Voor nadere informatie hierover verwijst ik u graag naar de website van genoemde stichting (www.stichtingweidegang.nl).

Biologische landbouw

De biologische landbouw hecht zeer aan weidegang van melkvee. Biologische melkveehouders die melk leveren onder het EKO keurmerk zijn verplicht tot weidegang (minimaal 120 dagen per weideseizoen).

Pacht

Landeigenaren die hun grond aan melkveehouders verhuren of verpachten hebben de mogelijkheid om weidegang verplicht te stellen. In Nederland wordt hier overigens maar op zeer beperkte schaal gebruik van gemaakt.

Kennisontwikkeling

In het afgelopen decennium is de opzet van veel melkveebedrijven ingrijpend gewijzigd. Nieuwe kennis over weidegang die aansluit bij de gewijzigde bedrijfsopzet is daarom wenselijk. Bovengenoemde stichting gaat hiernaar daarom onderzoek doen, samen met Courage en de Animal

Sciences Group van Wageningen UR. Het ministerie van EL&I heeft hiervoor onlangs budget beschikbaar gesteld.

Duurzame zuivelketen

De Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO) en LTO-Nederland hebben een convenant afgesloten, getiteld "De ambities van de duurzame zuivelketen". Dit convenant is onderdeel van de "Uitvoeringsagenda duurzame veehouderij". Het stimuleren van weidegang bij melkvee is hierin een belangrijk thema. De NZO en LTO-Nederland trekken hierin gezamenlijk op.

Toekomstig GLB

Door de Europese Commissie worden op dit moment de beleidskaders van Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) herijkt. De huidige beleidskaders lopen in 2013 af. Het is niet uitgesloten dat in de periode 2014 - 2020 de lidstaten de mogelijkheid wordt geboden om weidegang vanuit het nieuwe GLB te stimuleren.